

RIONED

Praktijkgerichte cursussen over rioleringsbeheer

Jaarbeurs, MeetUp, Utrecht

donderdag 23 maart 2017

minicursussen
maxicursussen
RIOLERING

Minicursussen en maxicursussen

Speciaal voor u als rioleringsbeheerder, manager of beleidsmedewerker organiseren we een dag vol praktijkgerichte cursussen, gegeven door ervaren vakmensen. Er zijn cursussen op mbo- en hbo-niveau. Ze zijn praktijkgericht en meestal interactief; in korte tijd krijgt u veel praktische informatie.

De minicursussen behandelen een onderwerp in één dagdeel. De maxicursussen bieden in twee dagdelen voldoende tijd voor oefening met de lesstof.

Kies uw cursus!

U bepaalt uw eigen dagprogramma: u kiest één maxicursus of twee minicursussen. Het volgen van slechts één minicursus is ook mogelijk, een combinatie van een minicursus en een maxicursus niet.

Advies op maat

Vraagt u zich af of een cursus voor u geschikt is? Wilt u advies op maat? Of wilt u meer weten over een cursus? Bel Stichting RIONED: 0318 - 631111.

Donderdag 23 maart 2017 MeetUp, Jaarbeurs Utrecht

Dagprogramma

09.00 uur	Ontvangst en registratie
10.00 uur	Start eerste minicursus en start maxicursus
12.30 uur	Gezamenlijke lunch
13.30 uur	Start tweede minicursus en vervolg maxicursus
16.00 uur	Drankje en hapje

Maxicursussen (hele dag)

A

Risicogestuurd rioleringsbeheer

hbo

De maatschappij vraagt een transparante onderbouwing van het geboden serviceniveau en daartoe verrichte investeringen. Risicogestuurd rioleringsbeheer is een methodiek voor waardering van problemen en oplossingen naar de impact op de kernwaarden van uw organisatie. Met deze methodiek kunt u keuzes voor alle belanghebbenden helder maken. Kleine risico's, zoals instorting van een riool in een berm, kunt u accepteren om tijd en geld vrij te maken voor de aanpak van grote risico's, zoals het onderlopen van tunnels.

Risicogestuurd beheer begint met eenvoudige principes, maar vraagt wel een omslag in de denkwijze en cultuur van de hele organisatie. In deze maxicursus komen zowel inhoud als invoeringsproces van de methodiek aan bod.

Aan de orde komen:

- Basisprincipes van assetmanagement.
- Methodiek voor risicogestuurd beheer.
- Kern- of organisatiewaarden en risico's.
- Gebruik van een risicomatrix.
- Prioritering van maatregelen.
- Omgaan met onzekerheden en ontbrekende informatie.

Docenten

ir. Johan Verlinde (Rotterdam)
ing. Rik Meijer (Enschede)

B

De mogelijkheden van RainTools

hbo

RainTools is een ingenieus instrument van Stichting RIONED waarmee wordt gerekend aan de waterbalans van een systeem of situatie onder invloed van (extreme) neerslag.

Met de specifieke rekentools binnen het programma kunt u het functioneren van verschillende regenwatersystemen en -voorzieningen onder invloed van (extreme) buien of neerslagreeksen simuleren. In detail kunt u kleinschalige voorzieningen op eigen terrein doorrekenen. Systemen voor grotere gebieden zoals een wijk simuleert u globaler. Specifieke modules zijn er bijvoorbeeld voor het verwerken van infiltratieproeven, het simuleren van neerslag in tunnels en het berekenen van de gezondheidsrisico's van fonteinen in overstortvijvers.

Tijdens deze cursus gaat u, op de computer, aan de slag met RainTools en ontdekt u de mogelijkheden voor uw eigen praktijk. U zoekt daarbij zelf naar oplossingen voor het verwerken van (extreme) hoeveelheden hemelwater.

De cursus gaat in op:

- Het rekenen met neerslagreeksen en (extreme) buien.
- Het dimensioneren van benuttings- en infiltratievoorzieningen en groene daken.
- Het analyseren van de waterbalans van een perceel of wijk.

Docenten

ir. Peter Ganzevles (Ganzevles Advies & Management)
ing. Perry Pijnappels (Kragten)

Minicursussen (halve dag)

1

Actuele ontwikkelingen in beleid en regelgeving

In deze cursus wordt u bijgepraat over de nieuwste ontwikkelingen in beleid en regelgeving rond stedelijk (afval) waterbeheer.

De cursus gaat in op:

- Stelselherziening omgevingsrecht: de hoofdlijnen.
- Wat verandert er met de Omgevingswet?
- Lozingsregels nu en onder de Omgevingswet.
- Gemeentelijke regels in het omgevingsplan.
- Ervaringen met zorgplichten voor hemel- en grondwater.
- Uitwerking Bestuursakkoord Water.
- Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

Docenten

drs. Gert Dekker (Ambient)
mr. ir. Simon Handgraaf (Colibri Advies)

2

GRP en toetsingskader nieuwe stijl

Basis voor deze cursus is de module A1050 Planvorming en toetsingskader. In een nieuw GRP moet u ambities en kaders bepalen voor korte en langere termijn, afgestemd met in- en externe stakeholders. Dat wilt u doelmatig doen, gebaseerd op werkelijke toestand, functioneren en knelpunten.

Deze cursus gaat in op:

- De rol van het GRP.
- Invulling van het GRP en toetsingskader (DoFeMaMe) passend bij uw uitdagingen en omstandigheden.
- Eenduidig en transparant vastleggen van uw taakafbakening en serviceniveau.

Docenten

dr. ir. Jeroen Langeveld
(Partners4UrbanWater)
dr. ir. Aad Oomens (De Dommel)

3

Eisen aan de riolering op het perceel

Welke eisen kunt u stellen aan een particulier of bedrijf? Wetgeving genoeg, maar die is niet altijd gemakkelijk te begrijpen. Er is ruimte om door uzelf aangedragen voorbeelden te bespreken.

U krijgt antwoord op de vragen:

- Hoe voorkom ik bij nieuwbouw regenwater van particulieren?
- Heeft iedere lozer recht op een eigen aansluiting?
- Hoe verplicht ik afkoppelen?
- Kan ik een ontlastput verplichten?
- Moet ik bedrijfsafvalwater altijd inzamelen?
- Hoe stel ik eisen aan het aansluiten van drainage?
- Hoe regel ik het beheer van de aansluitleiding?

Docenten

mr. Peter de Putter (Sterk Consulting)
ir. Nina ter Linde (Helmond)

4

Riolering en het BBV

Veel rioleringsbeheerders stoeien met voorschriften van het BBV. Of vragen zich af of zij investeringen niet anders moeten financieren.

Investeringen

Op welke wijze kunt u investeringen betalen (afschrijvingstermijnen, mogelijkheden voorziening, activeren en afboeken). Gemeente Groningen laat zien wat daar in de praktijk bij komt kijken.

Voorzieningen en reserve

De voorschriften voor wat in welke voorziening moet, zijn nu veel duidelijker en ook gedetailleerder. Hoe zit dat en hoe gaat u daar praktisch mee om?

Docenten

drs. Katie Zwetsloot RA (VNG/Cie. BBV)
ing. Diane Krijt-Schepers
(Ingenieursbureau DKS)
Dries Jansma (Groningen)

5

Aansprakelijkheid bij regen- en grondwater

hbo

Overvloedig hemelwater zorgt steeds vaker voor wateroverlast. Ook is er vaker grondwateroverlast. In welke situaties is de gemeente aansprakelijk als er schade ontstaat? Hoe kan de gemeente aansprakelijkheid voorkomen?

Deze cursus gaat in op:

- Wettelijke kaders van aansprakelijkheid.
- Factoren en omstandigheden die van belang zijn om vast te stellen of een gemeente aansprakelijk is of niet.
- Rechtspraak en praktijkvoorbeelden die inzicht geven in gemeentelijke aansprakelijkheid bij grond- en hemelwateroverlast.

Docenten

mr. Marit Schut
mr. Maykel de Vries
(beiden Centraal beheer Achmea)

6 *Nieuw!*

Regenwateropvang in de openbare ruimte

imbo

Regen hoeft niet in het riool. Bermen, parken, speel- en parkeerplaatsen kunnen regenwater opvangen. Als primaire voorziening of als noodoverloop. Wat heeft u nodig om buiten aan de slag te kunnen?

Aan de orde komt:

- Wat willen we met regenwater?
- Waar kan het regenwater naartoe?
- Hoe zorgt u dat het daar komt?
- Hoeveel ruimte is er nodig?
- Hoe kan het worden vormgegeven?
- Op tijd randvoorwaarden scheppen.
- Afstemmen met ruimte, weg en groen.

Docenten

ing. Vincent Kuiphuis (Breda)
ing. Jaap Jansen (H2riO)

7

Klimaatverandering laten leven in de gemeente

hbo

Klimaatverandering leidt in de toekomst tot meer extreme neerslag. U weet dit, maar zien uw collega's, raad en college de bui ook hangen? Hoe maakt u de organisatie duidelijk dat door nú mee te liften met ontwikkelingen, problemen en extra kosten in de toekomst worden beperkt. Het begint met gezond boerenverstand, praktijkvoorbeelden en een dosis lef.

In deze cursus:

- Hoe wordt u een 'ambassadeur klimaatadaptatie'?
- Handige en simpele hulpmiddelen om mee te overtuigen.
- Pragmatische oplossingen.
- Van "hokjesniveau" naar "integrale probleembenadering".

Docenten

ing. Thomas Klomp (Hoogeveen)
ing. Daniel van Veen (NXXS ingenieurs en adviseurs)

Minicursussen (halve dag) *vervolg*

8

Impacttest extreme buien op de stad

hbo

Het rekenen aan de impact van extreme buien op het stedelijke gebied, gaat stappen verder dan het toetsen van het functioneren van het rioolstelsel met een standaardbui. Steeds betere en snellere rekenmodellen maken het mogelijk de impact van extreme buien nauwkeuriger te voorspellen.

Aan de orde komen de onderwerpen:

- Waarom verder kijken dan de standaardbuien uit de Leidraad riolering?
- Wat is de meerwaarde van een impacttest extreme neerslag?
- Welke extreme buien zijn geschikt voor een impacttest?
- Hoe voer ik een impacttest uit?
- Waarop moeten we ons voorbereiden?
- Hoever kunnen/moeten we gaan met maatregelen?

Docent

ir. Harry van Luijtelaar (Stichting RIONED)

9 *Nieuw!*

Vergelijking rekenmodellen wateroverlastsimulaties

hbo

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden onderzoekt samen met STOWA de werking, de rekensnelheid, nauwkeurigheid, gebruiksvriendelijkheid, (on)mogelijkheden en beperkingen van reken-tools voor simuleren van wateroverlast in bebouwd en landelijk gebied. Dit onderzoek is uitgevoerd met een groot aantal partners uit de advies- en kenniswereld.

Deze cursus gaat in op:

- De overeenkomsten en verschillen in werking van de reken-tools.
- De benodigde gegevens, neerslag, gebied.
- Het toepassingsgebied, mogelijkheden en beperkingen van rekenmodellen.
- De sterke en zwakke punten van de verschillende benaderingen.

Docenten

ing. Joost Heijkers (De Stichtse Rijnlanden)

ir. Guy Henckens (Royal HaskoningDHV)

10 *Vernieuwd!*

Regenwatermaatregelen bij particulieren

mbo

Bij regenwateroverlast in bebouwd gebied heeft de particulier een eigen verantwoordelijkheid in het beschermen van zijn woning.

Daarnaast kan de particulier een bijdrage leveren aan het ontzien van het openbare systeem door bijvoorbeeld het bergen en infiltreren in de tuin en het realiseren van waterdaken of ondergrondse infiltratievoorzieningen.

Deze cursus behandelt voorbeelden van het detailleren en dimensioneren van regenwatervoorzieningen op eigen terrein en het enthousiasmeren van bewoners.

Docenten

Hendrik-Jan Teekens (Enschede)
ing. Paul van Oss (Imber Advies)

11

Repareren, renoveren of vervangen?

hbo

De eerste keuze is repareren of vernieuwen van vrijerval rioolstelsels. Bij vernieuwen ontstaat een nieuw keuzemoment, renoveren of vervangen. Hoe maakt u deze afweging en welke aspecten spelen een rol? We behandelen interactief een methode om objectief en gestructureerd uw afwegingen te maken.

Deze cursus gaat in op:

- Repareren of vernieuwen.
- Renoveren of vervangen.
- Objectieve en gestructureerde afwegingssystematiek.
- In een casus aan de slag met de systematiek.

Docenten

ing. Almer de Jong (Apeldoorn)
ir. Peter Wonink (Roelofs Advies en Ontwerp)

12

Optimaliseren verbeterd gescheiden stelsels

hbo

Verbeterd gescheiden rioolstelsels (vgs) bieden kansen om te besparen. Door de pompovercapaciteit te reduceren wordt minder hemelwater afgevoerd naar de rwzi. Elk vgs en de omgevingsfactoren zijn verschillend. Wat zijn bij u de mogelijkheden en wat zijn de gevolgen?

De cursus gaat in op:

- De geschiedenis van vgs en de uitvoeringsvormen.
- Inzicht in de volumes naar rwzi en oppervlaktewater.
- Aspecten om rekening mee te houden.
- Onderzoek naar nieuwe sensoren om te sturen op waterkwaliteit.
- Stappenplan om uw vgs te optimaliseren.

Docenten

dr. ir. Rémy Schilperoort
(Partners4UrbanWater)
ir. Rob van der Velde (WATERmaat)

13

Stankoverlast, ont- en beluchting

mbo

Van oudsher wordt het openbare riool via de binnenhuisriolering en regenpijpen ont- en belucht. Dat levert vaak problemen op: bubbelende riolen, stankoverlast en soms zelfs wateroverlast.

Deze cursus gaat in op:

- De regelgeving en de praktijk over ont- en beluchting.
- Veelvoorkomende problemen, hun oorzaak en mogelijke oplossingen.
- Veranderingen door afkoppelen.
- Fouten in de binnenhuisriolering.
- Bergbezinkvoorzieningen.
- Gemengde stamriolen in combinatie met dwa-aansluitingen.
- Afkoppelen zonder stankoverlast.

Docenten

ir. John Evers (Kragten)
ing. Rogier van Alphen (Sweco)

14 *Nieuw!*

Drainagesystemen in de stad

mbo

Drainage speelt een belangrijke rol bij het ontwateren van het stedelijk gebied en het tegen gaan van grondwateroverlast. Echter te veel ontwateren kan schade aan funderingen veroorzaken en tot maaivelddalings leiden. Met kennis van ontwerp, aanleg en beheer zorgt u dat de drainage goed blijft functioneren. U voorkomt problemen en onnodige kosten.

In deze cursus leert u:

- Welke eisen u aan het ontwerp en de aanleg van een drainagesysteem stelt.
- Hoe u het beheer en onderhoud kunt organiseren.

Praktijkvoorbeelden koppelen de theorie aan de praktijk.

Docenten

ir. Arnout Linckens (Wareco)
ir. Arjen Kruithof (Utrecht)

15

Leren van meldingen

hbo

Meldingen zijn een relevante informatiebron in het rioolbeheer, waarmee u knelpunten in uw stelsel kunt opsporen, de kwaliteit van uw rioleringsbeheer kunt evalueren en kunt leren welke mogelijkheden er zijn tot verbetering van de dienstverlening. Hierbij is het belangrijk dat meldingen eenduidig en volledig geregistreerd worden en eenvoudig analyseerbaar zijn.

Deze cursus gaat in op:

- Meldingen en klachten nuttig gebruiken.
- Meldingenregistratie en -afhandeling.
- Casus: implementatie van GWSW-MELD bij gemeente Breda.
- Meldingen als maat voor prestaties in het GRP.

Docenten

ir. Cornelis de Haan
(Partners4UrbanWater)
ir. Martijn Klootwijk (Breda)

16 *Nieuw!*

Veilig werken aan de riolering

hbo

Het werken in riolen, besloten ruimten en op straat brengt risico's met zich mee. Veilig en gezond werken in al die verschillende omstandigheden helpt ongevallen te voorkomen en zorgt ervoor dat mensen duurzaam inzetbaar zijn. Maar hoe werk je veilig? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Wat moet een opdrachtgever regelen?

De cursus gaat in op:

- Wet- en regelgeving en verantwoordelijkheden.
- Processen, techniek en procedures.
- Routinegedrag en gezond verstand.

Docent

ing. Berno Lievers (Sweco)

17

Goed aanbesteden

hbo

Deze cursus gaat over aanbesteding van aanleg, herstel, onderhoud en inspectie van riolering. U wilt kwalitatief goed werk, zo min mogelijk overlast en een goede prijs. Op essentiële punten moet het bestek daarom verstandig zijn ingericht. Hoe kan de huidige en ophanden zijnde wetgeving u hierbij helpen?

De cursus gaat in op:

- De actualiteiten in wetgeving en jurisprudentie over aanbesteden.
- De samenhang van selectiecriteria, gunningscriteria en besteksbepalingen.
- Het inbouwen van garanties.
- Voorbeelden en vragen uit de praktijk.

Docent

mr. Petra Schellekens (Bosch Advies)

Uw aanmelding

Aanmelden

U kunt u digitaal via www.riool.net of met het aanmeldformulier aanmelden. U kiest een maxicursus of één of twee minicursussen. Als u één minicursus volgt, kunt u uw voorkeur voor de ochtend of middag aangeven. Tot en met 9 maart 2017 is de cursus kosteloos schriftelijk te annuleren, daarna is geen restitutie meer mogelijk. Een vervanger is welkom, deze graag doorgeven per e-mail. Omstreeks 16 maart 2017 ontvangt u een schriftelijke bevestiging. Het aantal deelnemers per cursus is beperkt. We behandelen de aanmeldingen op volgorde van binnenkomst. Stichting RIONED kan bij grote belangstelling extra cursussen (met andere docenten) organiseren. Daarover krijgt u geen bericht.

Voorwaarden

Voor uw aanmelding gelden de algemene voorwaarden van Stichting RIONED. U vindt deze op www.riool.net.

Kosten

Eén maxicursus of twee minicursussen: € 350,-
(niet-begunstigers: € 700,-)
Eén minicursus: € 235,-
(niet-begunstigers: € 470,-)
De bedragen gelden per persoon en zijn exclusief 21% btw.

Locatie

De cursussen vinden plaats op donderdag 23 maart 2017 in de Jaarbeurs, MeetUp, te Utrecht. De Jaarbeurs is ongeveer vijf minuten lopen vanaf Utrecht CS en ook per auto goed bereikbaar. Parkeren bij het Transferium Westraven kost € 5,- (combikaart voor tram en parkeren).

Wilt u op de hoogte blijven van relevante ontwikkelingen, activiteiten en publicaties in het stedelijk waterbeheer? Meld u aan voor ons maandelijkse RIONEDnieuws via info@rioned.org.